

Rõhutute Hääl

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu Häälekandja.

Tellimise hind:
40 marka kuus
Üksik nr. 5 m.

Jumub kaks korda nädalas
:: (igal kesknädalal ja laupäeval.) ::

Toimet. ja talit.
Töölise majas,
S. Karja tän. 13.

Nr. 17.

5. weebruaril 1921.

Nr. 17.

Sisepoliitilised asjad välispoliitilise kesta sees. — Kes wõitis Eesti „de jure“ tunnistamise. — Kus nüüd äite andub. — Veel hindade alanemisest. — Tall. Ametiühisuste Kesknõukogu poolt vastu wõetud palganormid. — Kus wale nõukogude Wenemaal vastu. — Klassiwahepe hõlmamine — Kommunistliku Noorte Internatsionaal. — Noorte Internatsionaali kongress. — Töölise etu. — Teadaanded ja kuulutused.

Sisepoliitilised asjad välispoliitilise kesta sees.

Meie peame selle välispoliitilise nõudluse lõpul jälle juttu tegema sisepoliitilist nagu eelmises „R. S.“ numbris. See on küsimus, mis mõju avaldab iseseiswuse tunnustamine liitrite poolt sõjaseaduse lõpetamise ja amnestia küsimuse peale? Siin wõime wastuseks juba mõndagi ütelda. Maailma põllumeestelkude pangaherrade, hõrkehaitalade, profurööride ja kindralite „Raja“ annab 3. weebruaril hästi otsekohejed wastused ja nõuab nende skorpioonide tarwitusele wõtmist!

Kui Pääsi ja Sootsi walitus Riigikogu poolt ametisse nimitati, siis wõtsime asjata selle walituse programmi. See jäi ära. Oma tegudega avaldab see walitus oma programmi! Wõimukui „Raja“ aga ainult jõudku järele...

Willes leiab häda? „Raja“ ureste häda leiab selles, et riigikogus on kommunistiline töölise rühm ja et väljaspool riigikogu on kommunistiline kihutus-ühiskondsoolekud ja „Rõhutute Hääl“.

Rühma liidistab see lambarahas huntide leht selles, et rühm riigikogus oma „õiget nagu näitab“ ja et rühma liikmed „wabariidid pidi ümber rändama“ kühudes töölisi streigile ja streigimundjate bojkotile. Ja „Raja“ nimetab seda (õieti!) rühma „hegelistiks tööks“.

Meie aga ütleb „Raja“ niisugusti wõetud:

Kommunistide häälekandja „Rõhutute Hääl“ kühitab niisugusest kihutustööst. Kommunistilisel Wenemaal ilmuwad kommunistilised lehed, eriti Eesti keelne „Edasi“, on isma kahwatud ja lõhnad „Rõhutute Häällega“ wõrreldes. Kellel armas, wõb küll uskuda, et Eesti praegu see maa on, kus kõige õiguslikum kommunistiline leht ilmub“.

Ja „Raja“ leiab, et „riigikogu tegemise algamishetkega on riiklik kommunistimise uus ajajärk Eestiis alganud“. Narkurusega tuletab see handarmide leht meelde seda „huwitawat“ aega, kus kommunistid alles ainult sügawal põranda all „ässitamud“.

„Riik ei pea lastama enesega mängida!“ — nii arendab „Raja“ oma hiljutist hääldõna, et kõik ametiühisuste kesknõukogud tulewad laiali ajada.

Nagu sellest näha, kestab klapperjahi ühtejoodu edasi töölise vastu, kes oma klassi eeskotias abnete kurnajate ülewõitum vastu wõitlewad.

Kas ei ole Tallinna Töölise maja juba sellest päewast haadik, kui iseseiswuse tunnustamine üheliidihelt teatwaks sai, nagu piiratud kindlus! Kas ei keelatud läinud pühapäemal kontsert (mitte kontsert-miiting!) ainult sellepärast ära, et töölistemaja aknaist punane lipp wälja pandil? Kas ei keelatud 2. weebruariks kõik töölise soosolekud — isegi andelatöölise am.-ühituse peakoosolek, hegi moorproletaarlaste ühingu ringkese koosolek äräl? Täsi küll, et rääkapa-ühituseid wõel hobustega töölistemaja kaalis (see on üks trepp kõrgemal!) pole

töölise selgas raskustamas käimud, aga rahapoliitiseimikud on tööliste selles haalis isegi jalahoopu jaganud! Herrad „Raja“ võimetajad, kas see tähendab, et teie „riik“ enesega märgida lasseb! Teie, rahapoliitisei suteriitlikud, ei jõua poliitisei-orduritiitli Raandsepa väledale tänule ja-vele.

Jääb ajalooliseks tõeks, et sel päeval, kui Eesti ametlikult pidus-tati „terve rahva“ rõõmu, töölistelt nende elementarsem õigus — kogu tulla ja kõnet kuulata — võetud oli. Jääb ümberlõikamata tõeks, et kodanuse ministritel kõhiseid põhjuseid oli arwata, et töö-Listeklassi tahtmist ei ole kaasa juubeldada. Sel päeval ei leidnud waltfew kodanline blokk mitte sllakkest töölisteklassi juure. Seda päevalt pisteti poliitisei nuffitas töölisteklassi võrlike, et kosta ei kaoks rõhuhute hääl!

Pässi ja Soofi waltfewe teod agibeerivad töörahwahulkades kurnajate-klassi vastu. Kui Tartu rahu aastapäewa ja isefiswufe tunnustamise pidu-Listusi pühitsemisest osawõtuseks „Eston-riias“ kommunistlike riigikogu liige-tele ja isefiswufele kottifistidele pää-kehtit ei antud ja ühtlasi tööliste koos-olekud ära koelati, siis ei ole meil muud teha kui meid tegusid puhtasse Eesti keelde tõlkida ja ühtlasi maaleeles ühelda: Herrafed ei hälli töölisti oma pidulana taga. Ja sellega on wõeldud kõik! On wõeldud, et Eesti on jõhdiud, kes on pa-ruuniteke listaks tulnud töörah-wa kufile!

Kodanlus ei ole mitte igal maal ühe-tingusest tark.

Meie ei wõi, kui juht on tarkast, Eesti kodanuse peale ühted olla. Riigikogu kommunistlike tööliste rühm oli wõjutanud 2. webruaril „pidulifust af-ktist“ „Estonriias“ mitte osa wõtta. Nagu kuulsiime, wli ka isefiswufele kottifistide rühm ke llesjama õfjuse tet-itud. Targem kodanlus oleks need õfju-sed oma huiroides ära kufutanud ja filma-firjalifelt hõdardanud, et — ennõe, need mehed ei kaha ühes rahwaga olla! Aga Eesti tõuifit tegi wastupidi. Ta eral-das ennast 2. webruaril ise rahwast ära. Tal on puugil witefjaja-Listi buugil käs ja — ta seab rahapo-Listet enda ja nende wahete, kellel meid witefjajalisti kofist alla koputada ei ole.

Õfje taewalik on see, kui „Raja“ hä-aldab, et kommunistid kottifjaga eesotsas

„wabritund pidit ümber wändamad, et töö-Listi streigile kihutada. Te mõistate, mida see tähendab, kui wabritantide ja aktiwa-näärude koft streigifihutuse witrastuffi wäleb ning tuld ja tõrua füllitab streigi-fihutuse wastu. Kaks korda taewalik aga on see, et „Raja“ streigifihutuse witrastuffi wäleb seal, kus tõepoolest mitte streigi, waid selles asjas koosolekud peeti, et Töölistemaja ei kaoks laenu-pangaherrade afnute kõugade wahete ja tööliste ühtfufed. mullifjate ei wifataks! Ja — kofin korda taewalik on see, kui „Raja“ ennast oma poolwenna „Sotsialde-mokraadi“ rajale koelab ja itleb, et isegi see koft wõnud suumitud (lohol) häält kõfima streigimurdjate kottifeks kommunistide wastu, kes streigimurdjad keefindufjogu kaudu kofoti alla kuuluta-mud. Kuudas maitseb teile, herrad „töö-Liste“ häältekandja wõimetajad „Sotfi“ ta-kuft, see raswane suundlus wabritantide ja pangaherrade poolt streigimurdmise töö eest??? Nõeme jellest jälle, et kottif-del ei ole wähe kottifipruutumise punniti-fid kodanusega, kufigi nad papist wõõ-gaga on kotta läinud kodanuse waltfewe-Listi wastu! Kull riigikaitsekommisjoni kaudu Deidomeriga, kull streigimurdjate kaudu wabritantidega — siin ja seal tu-lob ikka jälle awalikufeks, et „Sotfi“ na-handõr ei ole meel lahti wõigatud tema-ema — kodanuse wõadami kufifelt! Ja „Raja“ nafeb wõg-ajalt oma keapefjies hallparuri huuled jellest üle kãia, et see wabrafuufikas ei kufimaks ja kõdameks.

Meie teame, et kommunistide „õgedus“ õfenes eestkãnt Pässi-Soofi waltfewest. Ja me kofame siin kottifelikult afjuwõlud etertuda tõsta. — Kui see waltfewe oma anaaprogrammi teostamifefele afjub ja mõtkamaadele afurnud maafidajate seas kottifid fiftunde kufutanist kallede — kof-made kufjufõurist rfeastest wõimekama, õf-kes maid eraomandufefeks; kui see waltfewe kaudufete maffude ja kogu kurnajate ma-janduspolittida kãibi kãibi elukallidufst tõs-tab, töörahwahulkade kurtjate weel fura-rena koorma weeretab maffude ja wite unifjõnãrdide kaswotantife fufhes; kui see waltfewe kufifjugu wãgitwalla mara-nagu fõjafefadus wõi kottifefjufõrd, nit-wiifit koormatute häält fufub kodaniku-wabadufte kuffendamife ja kottifefikuf wãgitwalla kufendamife teel; kui kurgaf-fufeks mõõka beritatantife ja kurnifõkuf Partifit adreffil afwardamãnd kottifjufuf behafte Nõukoguude Wenemãd poole; kui waltfewe fada oma polittikat arendab ja

töbrahwale mitmendat heerdn kaella peale heeramas on, siis — wastamalt jellele kaab ka kommunistide „agedus“ kaswama, sest seal, kus kiwõdi kirjendama pannakse, et ole kommunistid tõesti mitte wiimased just wiimane kui põllumeeste kindralid, profubõrid ja poliitjel-waarwad mitte wiimased et ole weid tiwa kirjendama panemas. Selles mõttes astume teiega salmuu, herrad wägimallamalitjelad!

„Rajal“ on kõik põhjused, et meie lehe ja kommunistide avalikkuse esinemiste wastu kantsiuit keerubada. Ja ju teab, et paugaherra Pässi ja kindral Sootsi walitus alles nii ilelda õigi ajal ja wärgufesed weel tulemas on. Et töbrahwas maaliidud walitjuse watasepillid waljelt alla meelaks, jelle jawks on waja kommunistidele lanna peale astuda. Ja siin ütleme — tehjeks, et asjatad on „Raja“ lootused, et unesti need „huwitawad“ ajal tagasi tulewad, kus kommunistid „ant“ ajaajärhu“ weel ei olawud ja töölise klassiwõitlus siijas pörandatules elutsema pidi. Maaliidud meeste unestil, kuid teadlikult silmakirjalit waga-jutt on see, et kommunistid Gesti Wenemaa sissewooskarp on. Alles hiljuti weel hiitõdis kindral Sootsi riigikogus koha pealt ürhele kõnelejale midagi „Wenemaa referwist“ wahese. Kui „Raja“ mehed auimehed oleksid, siis pameksime meie nendele ette, et nad omas lehes awaldaks nende poliitiliste wargide minnekirja, beda k o m m u n i s t i l i s e s i h u t u s t ö ö s j ü r i d i s t a t a k s e ja kes „Wenemaa referwist“ wõetud. Meie beada on kõikides wabarõigi kirjades wänu 2 (loe ja kirjuba: k a l l i s) „referwisti“ — end. „Dwigatelil“ kõlme hoop ja Jäborskis tapetud J. Tippa leff — Geene Tippa. Mõlemad jaadeti 102 hullgas wälja ja nad tulid walitjusest küsimata tagasi, et teha jeda, mis nad enda kohujeks pidawid. Du weel 1—2, kes Sedendorfi tullesul põgenesid ja kelle nimesid meie ei tea. Kuid rõhsem et oleks „Rajal“ ette mäidada weid „referwist“ wõetud kommunistilisi tegelest, kes Wenemaaft jita oleks tulnud si h u t u s t ö ö s tegemal. Ja — mis siis imet, et „Dalkinna Teataja“ hiljuti jurnituid oli pooli Jäborskis tapetustel elawad beks waketama ja weid kihutuseks Gestiase toomia. See tõesti aga on wäga tähtis. Sest — kas on wabarõigi kirjades 2 wõit 4 kommunisti? Ei, iga Wenemaaft tulnud kommunistilise agitatoril kõhta waleb kirjades kinnud ja jalgad kommunistilised töölised, kes siin — Gesti elamud ja mõisatõpp on, huri kinnud nad neelast. See

tõesti on jelle poolst wäga tähtis, et see on hõendujeks, et kommunistid siin jiguweh siin — kohapeal kui taim, millele kodanluse wäe wõimuwalitjus rannufaks pinnaks, päitfe-paisteks ja wihmaks on ühtlasi.

Selles et ole tõepolest misit wast-lauset, kui me ütleme, et Pässi-Sootsi walitus, mis eriljelt kommunistide õigja walitus on, kommunistid siitab ja kommunistide agedust kaswatab. Sest — mis on kommunistid? Rõhujate ja hurnatute wõitlusegaade rõhujate ja kurnajate wastul

Meie mõistame jeda sandarumide „Raja“ huikamist nii, et see on isejetsimuse kunniks-tamise ligem tagajärg. Mõis toontab „Raja“, et kommunistilise kihutustöö kaju Gesti wõiwat „isegi wälispõititilisi sefel-dust“ elule kutjuda? Kellega? Omelt mitte kiiriitidega? Meudega ei „sefeldata“ üle-üldse mitte, waid tehakse mit, wagu Sellat amettihijuste kongressiga tegi. Aga „Rajal“ on waja Wenemaa sefeldust wegfall ette walmistada. Ja nende sefelduste te-gemise esimesekes eeltingimiseks on mõis-tagi see, et tööliseklass oleks taljaks teh-tud ja allahetilik. Iki ei wõi jeehugustes ja harnasbes kirjubustes unud mäha kui järjekorralist tundemarki, et midagi walmi-memas on, mis puhkeda wõtab ilhes kewadise weteputkemisega. Ja meie kistme tä-nastelt wõimukandjatel jeepärawst wõfekohe ja awalikult. Kas on Gesti isejetsimise tunnistamisega seotud mingifugused kohnu-tused järjekorralise „wabadsõja“ asjas ja — kui neid kohnust on, siis — misfuga-seid nimelt?

Kes wõitis Eestile „de jure“ tunnistamile?

Dawaagie murumise ja wotamise järele wõitid Gesti kodanlused oma „de jure“ kunnistamise jure maira ja trallimisega wastu.

Alles hiljuti ära peetud rahwasalitud Genfi kommerentil, wagu peada, kus mõ-jumamahe kiiriitide efitajad Gesti kunnistamistest beadagi ei tahjand ja kus Kati-domer ja Rusta, wagu „Päemalõht“ beatas, kookoleku ajaks kuhajile abju waha parigu-tati, langes Gesti kodanlaste meelkolu kanguell alla nulli. Mõis aga tuuli de jure kunnistamime wäest wotamatast.

Mõis kunnist siis wägemand kiitlasi oma jentjeli poliitilisi kõrwale kalduma? Mõis un maaliidud poliitilises „uufornas“ rik kunnistamalt unumunud? Peastõhanda wad-dales patõhadi, wagu oleks kõi wotamist

ja ühtlase „Shipka peal kõik rahulik“ (на Шипке все спокойно). Kuuld teatavalt poliitilisi sündmusi lähete panmes näeme, et maandumine on palju ja väga kiiretavalit. Siit siis ka see kuusi pööre liitriitide poliitikas.

Liitriitide de jure tunnustamine liitlaste poolt tähendab kõige pealt seda, et Šhyn-Gurovpa riikide kapitalistide juhtid on suuresti riikid avalikult tunnustama, et nende jõupingutused vabanevad Venemaa töörahva arjastamisels kõikpugu amandriitide ja vahete kandralite kaudu väite pankrotiga on lõppenud.

Londoni ja Pariisi võimurühed on mitmaks arusaamisele jõudnud, et Venemaa rahvafomisjaride seljajaga mitte läpukäts kommunistia ei tetta, vaid terve Venemaa rahvas oma suures enamuses, väljajamavud spekulandid, maroböörid, tsari-aegsed kroomaaregad ja endised mõisnikud ja vabrikandid, kes juuremalt joost juba ammugi Venemaa! on teistesse maadesse kolunud ja ositi veel teati praeguigi „opantide“ nime all välja kolivad, et omale niisugust elupaika leida, kus ilma tööta kogelodes ja spekulatsioonides lahedaft elada võiks.

Teistest küljest lähed liitriitide sijnemine peituford päevpäevalt ifka läbaramaks, ifeäranis ajamaade juhtes.

Nüüd, kus terve kolmesajameiljoriline Jndia rahvas ennast ohustamale mõitijele valmistab, et käpukäie Juglise lordide ifet oma turjalt maaha raputada, kus terve Egiptus käärib, kus Armeentas ja Perstias pünane lipp kehviid, kus greeklased Väike-Aahtas, inglased Mesopotaamias ja prantslased Siirias oma loompjuhid kofku kolivad ja põgenemisele valmistavad, kus Hispaania kuringa võim riidi otjas ripub, nüüd on maailma kapitalistidel söödikutel uneralhu kadunud. Ahwardam pünane tont hommikupoost Venemaa näol et kaid nende filmade eest ja jagaduses ruttamad nad omale viimast kaitsemalli looma rippumatute kodanliste piirikiitide näol. Kuuld kõik see on asjata maw. Tööliste võimu turlekut nad tagajitõrjuda ei junda.

Ei ole palju aega tagasi jellest, kui kõik maailma kodanlised lehed iltskisid: „Mesheifskümmend riiki, neljateifskümnel frontid, tungivad Mõnufogude Venemaa kallale ja pigistavad beda rauidatamibema, nüüd on warsti „pünaste“ wäel lõpp!“ Ja need frontid ei olnud tõesti wäheni: Maanherheim Soome ühunikuduga kaugä ennast Wihuri alla, et pünast Petro-

graadi ühe hoobiga omale lauda. Siindral Müller inglastega jurus Urhangelskift peale. Šhenalitseja Koltšak japanlastega ja shheho-šlowatidega tuli suure käre ja miliraga Siberist kuni Wolgank. Siindral Dubow nihtlus oma kashalatega Uraalid. Denikin ja pärawi Wnangel rõhujid peale lõunast, keda weel tugew liitlaste laowastik toetas. Siindral Awerešku rumeenlastega tungis Besjarabiasse. Potškina Ukraina mõisnikuduga opereeris lõunapool Kiewit. Maršhal Piljudeft Poola shhahhaga tugewalt liitriitide kuetufel jurus Šhynpooft peale. Goltz, Bertrondt-Awalow laudesuwerlastega ja Bütt walgetaardi kandes woiifid välja Suuramaa poolt. Balahowitsh ehitas Pühhwa kare mõlaid ja poos Wene taluwege. Judenitsh oma kaitõbistega jõllitas filmit Petrogradi peale.

Saidomori arwates oft Gesti de jure tunnustamise kaitshufeks Krasnaja Gorka ja see oli harmis madalamaks teha kui muialt maailm. Nõmraali ajeaine Julhan Pitka ilhes inglastega purustas Krowonituma majafid ja joadis wende waremekete Gesti liipufid „Waba Maa“ tugewalt kaasabil lehwima. Tööliste wewerimkuifist hulluks läinud maailma kapitaalide poolt üna oetunud irimeschop jättifed, kes kõigist ilmrakardest weweft nõretawa Wene töörahwa peale tungisid, nintetajid ennast Wenemaa illesehitajateks ja Wene rahwa päästjateks.

Warustatud kuni hammasteni juurkütidega, kuulpipilidujatega ja kaitidega, walgarifid nad kaitshõbema ille tsialistide Wenemaa pjade, kõike wira ees häwitades, põletades ja pünes. Seda kõik illesehitamise ja Wene rahwa „päästmise“ loofungigi all.

Kaistis, wagu ei oleks Wene töörahwal tõesti pääsmist jelle hiimmedekarja eest. Kuuld siiski oft olemas weel üks jõud, mis enne wägemata ja kuulmaja enesewõnwerdajufega Wene rahwa päästis. See jõud oft pünane wägi. Wõimjate hoopidega purustas pünane wägi kõik need ellahallitud pealetungimwad walged wäed ja kapitalistide faatanlitus plaanid.

Nüüd piiritwad Gesti kodanlised lehed iltskeise wõidu Gesti de jure tunnustamist igatiiks omia partei meeske beemufeks ülgeda. Kuuld tõepoolest — see, kes omä wõimufega ka Gesti de jure aradis, wit W e n e p ü n a w ä e l a n e.

Oleks liitriitide kaitshufidil Wenemaa pünanal weel üks aamusti „eduhall wõitlaja“ walge siindral olemas, siis wõit-

Cesti kodanlus weel tänapäew de jure it ainult maagustat ümde näha.

Mit siis, Cesti wabrikandis, papis, paminid, spekulandis, marosböris ja riigimehed! See teie poolt põlatus ja kõigest hingest wihatus ja ümlopmata latmatud Wene punamäelane, kõiki hemale peale tungimaid maenlasti purustades ja tagastitühes (mende seas Cesti walgetkaarti), fundis liitriitliksid ta Cestit de jure taaristama.

Kui walgetel kindralitel londa oleks käinud Wene töörahwaist äravägistada, siis oleksite teie de jure ajemel pidanud kuberneri korost wetsi mitte wähem pidusikult was-
tu wõtma.

A. W.

Kus nüüd äike aadub?

Nõodalainud aasta jooksul nihtus ühe-ilmaline revolutsioon juure saanu edasi mude arenemisjärku, mille iseloomustawaks jooneks on asjaolu, et wõitlus Wene-maalt ja Wenemaa ümber laiali laguneb teistesse maadesse. Siamaani oli Nõukogude Wenemaa otsekohelelt ükfinda terme ilma imperialistide wastas, kuna teiste maade proletariaadi kaaswõitlus peatas-
sikult nõudmises seisis: läed Wenemaa küljest! Sätind aasta wältusel muutus seisförd tuntuwalt: wiimaste kallal-
gimisekatse mureduamise järel lõpetasid imperialistid awalikult sõjategenusse Wenemaa wastu ja hakkasid temaga majandusliht lä-
wikumist koraldama; jaamal ajal aga hak-
kas klassiwõitlus kõigil kapitalistlikul mail ikka järjeste teramamat kaju wõtma. Re-
wolutsiooni lained woogawad laemale, kohtadel ikka kõrgemale küies, ikka ahwar-
dawalalt wahutades.

Et maailma kodanlus werifeks peksud hamboid Nõukogude Wenemaa küljest lahki lastes ja seiskoraks awalikult sõjawälalt taganedes ei alla wandida ega wõitlust wõiska kommunisti kondiga lõpetada et mõtle, on arusaadaw, sest mingist jäädwast rahust nende kahe ilma wahel wõib juttu olla ainult sõjalpetiste lõugutustes. Nii-
simine seisab ainult selles, misuguste sõ-
japlaanimisega kapitalismi järgemal wälja-
astumisel esineb.

Waevalt, et ta endiseid kätusid korra-
mõtles — nende jäljed on tal walusalt mee-
les; pealegi on, nagu tähendatud, wõitluse
ala muutunud. Et kallalennigides Nõu-
kogude pesale otsekohelelt oma wõigedega

ei rajariitliksid tema kallale äsfitades ja sun-
dides ja sundides, ei Wene kontrevoluts-
iooni iga uut awanduristi toetades saanud
imperialism muud kätte kui hoopisid iseen-
dale ja oma käsitule, pethumast terwele
wäerimnal. Niijama wahel mõtles ta ise
kõige raskema ja alaltijelt raskenema kriisi
küütes sipeldes, majanduslise ülewõimuga
Nõukogude walitsust ja revolutsiooni
liikumist murda. Sellekohane kaagutamine
kindiorjade poolt on ainult pankroti nim-
mistus, et isegi taru publikumile enam mi-
dagi Nõukogude wastu kõrwade wahete
pitiida ei ole.

Jääb üle weel üks wõimalus: ära ka-
jutada ilma sõjas purustatud wastasid, wõi-
detud maade kapitalistid, kes waluis on
umeste miljonist kapalaaribaid tulle alla ja-
ta, kui selle hinnaga oma kurnawise õigu-
sid jaoks kindlustada.

Kuna Austria täieste purustatud ja ta
üksitud ofad haia äärele on astud, kuna
Türgimaal kibe wõitlus „Ittlaste“ wastu
keemas, wõib sel mõttel juttu olla ainult
Saksamaast, j. o. Saksa kapitalistidest.
Põhjatu sifentine kriis, millele mingit pa-
randust ega kergendust näha ei ole, ja sel-
lest järgmew rahutuse tõus proletariaadi
ja isegi riigi-ning kogukonna ametnikkude
laiades ribades, millest selget tunnustust
annawad: isejetswate isjalistide juure
enamuse ühinemine Halle parteipöewal
kommunistidega; kommunistide ja nende
poolkehoidjate arwu ja mõju siltamõtaw
kaswamine ametliühjustes; kõise ja üh-
wardawa wõitluse ettewalistamine raude-
laste ühjustes üle terme Saksamaa; sama-
laadiline liikumine ametnikkude hulgas
Ipri. — kõi see kõneleb kapitalistidele jek-
get keelt klassiwõitluse kbebatest lahingut-
test, mis hiireste walminwad, enamuse
tõuswast hädaohust.

Selle hädaohu peale on Saksamaa aja-
krijanduses ammu juba nähdud ja hõira-
nis agaralt on sealjed Astide, Sellatide ja
Marxade waimuwenwad „Ittlastele“ sel-
geks teha piiridum, kui hädaohust see ilma-
sõja wõitjatele endile on, et nad Saksa kapi-
taliste ei luba kontrevolutsioonilikka jö-
wagefid organiseerida ja punaseid weresse
uputada. Niikama kui see hädaohi Inglise
ja Prantuse rööwikuid weel kõripidi ei ra-
putanud, jääwad seal Saksamaa hoiatusete
kurdiks. Jseäraris ei lahitud Prantuse
wõimeu wällekodanlus teadagi Saksamaa
kogumiste wõigede organiseerimise lubast,
mille tagast neid alaline kättetajumise
hruu wõibemina pani. Rewolutsiooni laine

tõusuga Saksamaal, millele jamaajugune noog Schweitjis ja Prantjumaal järgnes, hakkas Saksa tagurlaste algatus ilka juuawamat mõju avaldama, jeda enam, et senise eraalgatuse asemel nüüd juba poolnarettlikult jamaajad astutakse, et Saksa kontrewolutsioonilist foeri enamuselewi kallale lasti lasta. Kuulus Bresti kangelane kindral Hoffmann tegi jellega juba jõulu eel algust — awalikult, kuna walitus jamaal ajal jalaja liitrikkidele ettepanekuga efires, Saksamaale teatud jõalast jõuba niikauals alles jätta, kuni idapoolne küsimus lahemenud.

Esimesi korda teowad Saksa karmajad ja merodöörid liidu imperialistidele ametlikult ettepaneku, et neid enamusele wastu wõitlejate ridadeesse wastu wõetakse. Selle eest on nad walimis kōik oma organitseeritud jõudu jelle ülesande jaoks andma. Nad on walimis endid wõhahud moenlastele mülitama, et aga oma olemasolekut, oma kurnamise wõimalust enamuse lairite wastu kaitsta.

Ja Prantjuse wõiwikud? Peale jelle, kui kōik muud enamusele kōigistamine katset Benemaa kallal nurja läinud, iga loo-ustäratama kasse jälgil ainult üks peitumus ojaoks joi, ja kui kōidume jostialstide partei Touris wana-aasta lõpul kolme neljanditu hāältega ojuustas kommunistide rewolutsiooni wõitlust omaks wõtta, jelle järele ei jää Pariisi pangahärrade kōrwad Saksa ettepanekute wastu arwatawaste mitte enam päris kurbiks. Need wõiwikud teowad, et Saksa kindralid liikumikudōis meistrid on, tõendusil on nad enam annud kui tarwis. Miks mitte jeda wiimastki ohiandu katjuba, Miks mitte kōid Hoffmanni, Rudentorffi tihes nende majurikate kalladega enamuse kallale lasti lasta?

Põhjusemõttelstelt on küsimus wistiski juba kaatawalt ojuustatud, ja kui jellekohast wastust weel ei tule, siis jellepärast, et Pariisi jalongides weel ojujete ei ole jõutud, misjulgustel tingimistel Saksa wõrefoeri kōiast lasti lasta ja kuidas endid nende werkoerte hamaste wastu kindlustada. Need on igatahes küsimused, mida ühe wõga ei saa ära ojuustada; aga jee ei tähenda, et meist illepa mitte üle ei saa. Hoopis jelle wastu, mida kõrgemale enamuse lairite oma usse es jõeheb, wāta enam Saksamaa proletariaalse rewolutsiooniga kui peatse tõwasjaga rühenduda tuleb, jeda madalamale wajas kōid, mida Prantjuse wõiwikaherdaja jõalast, jeda enam kōiku jallawad

ta tingimised. Et wōi ju teinagi enesele jalata, et Saksamaa wõidurikka proletariaalse rewolutsiooni puhul kodanuse wiimane tunnikke Euroopas ojuustawalt lõnuud on. Maailma imperialism ei jantunud mureda Benemaa enamust; jee aga ühes Saksamaa enamusega murrad iga imperialistliku kildkonna Euroopas.

Kōide jeda filmaspidades on enam kui tõenäolilik, et rewolutsiooni liikumise ligemad, juuremad jändmised klassiwõitluse wamal pinnal, Saksamaal, waltwad, kus ühest küljest maailma tagurlus weel kōid oma wāgesid proletariaadi mahajurumiseks koguda katjub, teisest küljest tõbrahwa hulgad ilka juuremalawul, ilka kindlimal jammul kommunistide liigu ümber ojuustawale wõitlusele tõttawad. Jga päew näib tõllisteklassile, et muud teed peale ojuustawa wõitluse olemas ei ole. Kōik wõimalused Willemist Scheidemannist ja Hilferdingist on läbi katjutud, werijelt läbi elatud; tagajārg on üks ja jeesama: kes on pandud orjama, jee orjatu heameelega! Wōi — wõideldu omale wabadus kätte.

Et ojetatud juhtumisel ka Eesti karmudega ja karmusteta kindralid õhimal tapataalgule tõttawad laudeswehriaga kaelastiku enamuse materdama, on wāljaspool kahtlust. Teowad ju nemadki wāga hästi, et Saksamaa enamuse wõibu puhul ainult päewade küsimus on, millal tõllisteklass ka nende ilmakurjad wāgitõid ühes kõlkuwa ripumatu jega kolikambri wistab. Wõemus, mis juba mõnda aega teft Euroopa poliitikataenas piffepilwi andub, mis iga päewaga ilka tihedamaks läheb, puidutab jega elulijelt ka mehe tõbrahwa huwid.

— S.

Weel hindale alanemise.

Caribbeanete „hindade alanemine“, millest mõni neg tagasi määratud kõnu tehti ja ojalst praegugi weel behatse, on praeguse illeilmele majanduslise kikkurise (krissi) üks awalikus ja illesomustaw tundemārk, ihta-aeigi aga ka abindu, millega kapitalistid kriisi lahendamada ja pūha profiiti — lapitaalikajuri — kindlustada pūiamad.

Hiinacaaladus algas kōidud kewadel Amerikas, kus esialgul ilkkud juured karlkannajad mitmesuguste karpade, nimmest aga riike ja jalamõnde hindu mārkfakt, tihst mõnesteinane protsendi wōrd, wõhendasid. Miks wōi jelle nāhtuse põhjus?

Saiade hullkade ostuvõimetus. Sõjaas-
tate jooksul olid töölise palgad küll turg-
tamalt kerkinud, kuid ainult nimeliseks;
tööpoolesed jät töölise oma juurema palga
eesest niisid väheem tarbeartmeid osta kui
varemalt madalama palga eest, sest hin-
nad olid juuremal mõõdul kerkinud kui
palgad. Wabrikandid olid sõja lõppemise
järel suurt äritõusu oodanud, kiiresti ta-
gavarasid malaristamund, kaubamajad olid
need üles osanud ja — jeeisid niisid forra-
ga näisturbitus kadude ees, mis wäheneda
ei kahitnud, sest ostjad ei olnud: palgad
kulusid peaaesjalikult toiduainete peale,
mille hinnad niisama olid kerkinud ja mis-
siga eluline eesttätt ostma pead.

Kapitalistid ise tuumistafid jeda laufa
(„Amer. Industries“, juuni, 1920). Aga
wähe hurreks kapitalistide hundoimobaid,
kes arwab, nagu oleksid need filuapil-
gusksti mõtelund hinnaalandust, millega
kriisist üle pääseda kaheti, oma juurte fa-
jusummade armese wõtta, nagu oleks jee-
lega tõesti laialihäde hullkade ostuvõimetus
tõsta lamatsetud. Ei; hinnaalandus pidi
kapitalistlikulede rööwitutele ainult wõi-
maluse andma oma rööwitööd edasi jata-
kata, wõimalikult weel juuremal wiisil
kui senini. Hinnaalandus meeretati teist
teed tagasi tarwitatade hullkade, töölise ja
põllumeeste kaela.

Etteks oli juure oja hinnaalandusest
üleliidse ainult koma. Weel jügisel, sep-
tembris, kirjutas Bondori „Times“ kir-
jasaatja, et laialihäde hullkade Amerikas ei
liidetud „sõjandmistusest“ ega ülespuhu-
tud hinnaalandusest dieli midagi ei tun-
ne, nende jeeisuford on endiseit äärmiselt
raste. Selle asemel aga tundsid nad walu-
sast piiska teist oja. „New-York Call“
(24. nov.) wõib kirjelbuse Oklahoma oja-
riigist, kus peaeagu kõiit wäikseid põllu-
meeste pankasid pankrott ähwardab — far-
merid ei jõua laenusid tagasi makssta.
Põhjus: farmeritel läheb puuwillamaela
kaswatamine ja logumine 20 centi maks-
ma, jeeowad aga turul, j. o. wabrikanti-
deit, kes puuwilla oslawad, ainult 15—16
centi maelast. Sõjaajal said nad 40 centi.
Lähendab — wabrikant maksab tooresai-
nest ainult 40% jeeleest, mis ta sõjaajal
maksis; jee on igatahes palja juurem
hinnaalandus kui kauplustes walmisjaa-
buste juures. Kannaaja ja kahjusaaja
on pankrottijääw farmer.

— Kuid kapitalist ei piiga mitte ainult
ühhe lamba külge. Ta teerab ohwri tei-
fese küljele ja niidab edasi. „Sedamööda,
kuidas tarbeartmehe hinnad langewad, pea-

wad ka tööpalgad langema“, jee-
letab wabrikantide ühijuse direktor Abbott,
ja enne weel, kui „hinnaalandus“ maga-
sinidest wulitshale oli ulatanudsti, wõttis
wabrikantide ühijus (5400 liiget) otjuse
wasstu, üheüldist palkaadealandust
läbi wita, milleks liikmeid wastamisi
ükssteist toetama kohustati. Nad teerwad,
et wõetust harmis tuleb.

„Mehe teame wäga hästi — jeeletab
Abbott edasi („Amer. Industries“, juuni
1920) — et töölises wabatahtlikult mada-
lamaid palbasid wasstu ei wõta. Kuid nad
teerwad jeelega, kui... nälgajääwad.
Neid palbasid ei määra siis igatahes mitte
enam töölise untonid.“

See on jeege keel. Wabriku ühjed fin-
ni, töölisele näjarustikas kullasse, siis peab
ta walmis olema jeda näljapallika wasta
wõtma, mis kaitmata rööwit kalle ette
kirjutab. See on „hindade alamemise“ ja-
gakülg. See ei ole aga kangelsti weel
kõit, millega kapital oma jaaki kindlus-
tada tabab. Wabriku wste sulgumijest
üffti ei aita; harmis on näljaste hunde
hullka wabriku wäramate kaga wõimalikult
juurendada. Kapitalistide laewad woa-
wad jeebade tuhhandete wiisi unsi tööorje
ja palgatahtjad juure — jee alal ei ole
kõitad jissjerandamijese jeeandus maksowad.
Nii kaswad töötatöölise hull ka jeeleest
küljeste, et kapitalistidele wõimalast luma
tööturul „hindade alamdamijese“ jee mää-
ros, kuidas jee neise armas on. See on
Ameerika kohulawast juurenewa ja, nagu
nägitane, ojaat jeeitindlast niimitatud töö-
punduse otstarb kapitalistidele.

Aga „hindade langemise“ poliitika ula-
tab kangelmaalegi, rahwuswähelise wõit-
luse alale. Nagu teada, kõlles hiljuti
Inglismaal laewanduseitöölise konflikt
laewanduseomanikkude ja waltisusega, jee-
pes jeelega, et töölisele piisut jeele anti,
kuid jelle tingimijega, et tööwihakus töu-
jests, j. o. et töölise rohkem jeeudu piingu-
taks. Palgawõitlus jeeit kindlaks jeele-
kordse jeeitjanna juures. Wahoajal on
Inglise jeeparurid Ameerika omadega
igedasse wõitluseesse sattunud — hindade
allapakkumijega. Prantsusmaa tumari-
baste oma 100-miljoni dollanilise jeeitelli-
mijese Amertkast tühjaks, jee et Inglise
laewanduseparurid oma jeebuste hinda
määritast alandasid.

Kas oma kaskhude kullul? Muidugi
mitte. „Sedamööda, kuidas tarbeartmehe hin-
nad langewad, pearwad ka palgad langema“
— jee on ka Inglise kapitalistide sti-
mene ja illem kaskhõna, ja mis Ameerika

tas osalt juba siinditud, osalt siindimas, see ei laise erinast ta SiangliSmaal kava wõwata. Tõõpuudus kaswab ta SiangliSmaal aruldaje hooga, ja kui kapitalistid tõõpuudust ilal mingit wiijit kasutawad, siis pallkade allaSurumiseks.

Raugemast näituste toomine olets asjata; maailma majanduslihe elu ja läbiwäimise eesotjas sammutwad taks juurwiiki lähewad oma „hindadeaalandamise“ poliitikaga wasta lojutawale tõõpuudusele. Senini on kapitalid kõigist kriisidest aine elujõduga wälja tularud, et laiemal alusel edasi töötada. Seda mängu tahawad nad ka käesolemas kriisis korjata. Nad jätawad jellejuures aga siinwapaari wahete lihe obustawa teguri, mis niid endiste kriisidega wõrreldes põhjalikult on muutunud. See on elaw tõõjõud, kõige tähtsam kõigist walmistawatest jõududest. Ükski majandusline jüstseem, ükski ühislonduine bord ei wõi piisiti seista, kui see jõud teda ei toeta, tema teenidusest ei seisa. Senini on see jõud igas kriisis kapitali jõnatumelikult edasi orjandud, keega kapitalistlikku borda illewal hoitud. Käesolew kriis aga lähed siinliheist niit sellepõolest kõigist endistest loõlku, et siin walmistawate jõudude aluspõõhi, töõliste klass, obustawalt kapitalismi wasta pöõrab. Ja kui kapital, wanadel teedel tallates, töõlisti wäljaga arwab wõwawat weel jõnatumelikultumast kui wõwemini oma illesse hirtida, töõliste kummanise wõrendit weelgi suurendada, siis on sel poliitikal niid teishugume tagajõõg: rahustamise ja orjastamise ajemel kihutab see niid töõlistehulkasid ilka siigawankuri, akka kiwemini revolutsioonit teele. Selle korwides loõitawad kapitalismi rööõõkud tõõpude lõpuks oma „hindadeaalandamise“ poliitika kiilwi wiija.

5 tangu	1/2	22	11	330
6 niisu jahu	1/3	60	30	900
7 wõid	1/4	60	15	450
8 kartulid	6	1 50	9	270
9 piim	2 toopi	20	40	1200
10 kala	1/2	8	4	120
11 kaalikad	1/2	4	2	60
12 kapsad	1/2	6	3	90
13 sibulad	— 3	18	— 56	16 80
14 suhkur	1/4	40	10	300
15 sool	32	2 10	70	21
16 kohwi ja siigur	12		325	97 50
17 ihce	1	96	1	30
18 kaun-wili	32	18	6	180
19 würtz ja pippa.	2		150	45
20 paberosfid	30 tükki	1 50	45	1350
21 tikkud	1 1/2 toopi	1 80	270	81
R o f k u		27071.8121 30		

Märkus: Ülewal toodud norm on arwatud wälja palju tarwitab 3-me liikmeline perekond toiduaineid päewas, palju maffawad need toiduained turultostes ja lõpuks on kuu toffu wõtte tehtud.

Majapidamise tulud aastas.

1 korter 60 mar. kuus	720	—
2 puud 3 jülda	7.500	—
3 petrolinmi 90 naela	2.070	—
4 pesu 3 paari iga perek. liimela 7 1/2 arf. 35 mar.	2.362	50
5 jaapaid 1 1/2 paari iga perek. liim. meester. 1500 mar. 1 1/2 paari naeter. 1500 mar. 1 1/2 paari lapsela 1200	2.250	—
6 jaapa parandamise materjal 7 1/2 n. nahka 200	1.800	—
7 sukkasi 3, kindaid 1 paar iga perek. liim.	1.500	—
8 pealmised riided meester 3 arf. 1800 m. 5.400 pealmised riided naester 3 arf. 1800 m. 5.400 pealmised riided lapsela 2 arf. 1000 m. 2.000 töõraha, wooder, niit, nõõbid jne. meester= 3.500 töõraha, wooder, niit, nõõbid jne. naister. 3.500 töõraha, wooder, niit, nõõbid jne. lapsela. 1.000		
(8 on arwatud 4 a. peale) toffu	20.800	4:5.200 —
9 ülitamnad; meester. 12.000 naisel. 10.000, laps. 5.000 m.	27.000	—
10 Koot. raha ja raamatud	4.000	—
11 Beakatted; mees. 450 m. nais. 450 laps. 200 m.	1.100	—
Rokku (aastas)		59.102 60
(kuus)		4.925 20

Tall. Ametiüh. Kesknõukogu poolt wastowõetud palganormid

Allpool awaldame need palga normid, mis Tall. ametiühjuse woliitwude poolt walitud komitee wälja on töõtanud ja mida Tallinna ametiüh. Kesknõukogu on kinnitanud ja ametiühjusele läbiwaatamiseks saatnud.

Toiduainete nimetus.	Kui palju tar. päew.	Üksuse hind. päewas.		Rokku kuus.
		ml.	ml. p.	
1 Leib ihetiga	1 1/2	10	15	450
2 Leib turult	1 1/2	14	21	630
3 looma liha	1 1/2	20	30	900
4 sea liha	1 1/2	40	20	600

Mitmesugused väljaminekud kuus ;

1 habeme ja juukse lõikamine	85
2 ajalehed ja teatus. kirjand.	200
3 seepi 4 naela	160
4 kann kaks korda	125
5 ettenägemata kulud	388 50 953 50
Toiduaineid kuus	8.121 30
Rõkku kuus	14.000 00

14.000 m. 00 p. : 25 (töö päeva) = 560 m. päev.

Selipoolt avaldatud palganormidest mis miinimaalselt välja on töötatud, võib selgesõi näha et leegi kolmeliikmeline perekond praeguste turuhindade ja elukalliduse juures kuidaga vähema kuupalgaga ära elada ei võti 14.000 Smf. kuus.

Kui palju saab aga Eesti tööline käesoleval ajal, et oma perekonnal hinge sees hoida?

Tööstistel tuleb eeltulevatel palgandumisel neid palganormidest silmaspidada ja nende läbi viimist rõhutada.

Uus wale Nõukogude Wenemaa vastu.

Viimasel ajal jällegi wialab terve ilma kodanline ajakirjandus kõitfugu wale teateid Nõukogude Wenemaa sõja käigust tema naabririihtide vastu välja.

Nõukogude Wenemaad süüdistatakse, et temal plaan olla oma naabririihtide nagu: Läti, Eesti, Poola, Rumenia jne. vastu sõda alata ja neid oma alla wõtta. Ta ei olla mitte üksi wiimastega rahul, waid walmistada ette ligemas tulewikus Rest-Europasje sisse tungima ja seal kommunismini lippu lehwima panna. Wende ja teiste sarnaste waledega katjutakse nõukogude Wenemaa naabririihtii hirmutada ja tema vastu wihale äritada.

Kes on nende wale teadete välja laotaja ja kus on see hallit kust need wale teated välja woolawad?

Ei pruugi kahtlust olla, et see wale lahing Wene- väljamaal asuwate imperialistide ja sotjide äraandjate wili on, kes nõukogude Wenemaa üles ehitamise tööd uue sõja läbi takistada tahawad. Esimist wiimlid aga kõigis selles lärmis mängib Prantsuse waltitus oma agentidega. Diggugi et Prantsuse waltitus wiimasel ajal nõukogude Wenemaa kohta teise seiwuloha näib wõtnud olema, on see siiski pealiskaudne tegewus, jelsa taga aga õhutatse sõja tuld weel täie auruga edasi.

Sellest tunnustust annab see, et Prantsuse Riikleja mõni aeg tagasi, nõukogude waltituse laewa Muxial merel Watumisi tulekul kinni wõttis. Riisama organiseeritakse Prantsusemaa eestwõttel Wrangeli wäe riismetest uut sõjawäge nõukogude Wenemaa vastu.

Maailma kodanlus, otsib uusi põhjusti ja wõimalusi et jällegi oma musta plaanidega Wene tööstiste vastu välja astuda. Ka ei pruugi

gi kahelda, et Balti riikide rahwasteliitu wõtmine, üks osa maailma imperialismini tarwatustest Wene tööstiste vastu on. Nimetatud riigitesed wõeti rahwasteliitu, et hiljem nende maade tööstli Wene tööstiste vastu juurtüki sõdaks tarwitada.

Terve maailma kodanlus näeb oma närust otja, mis praeguse raste kriisise tõttu weel iga päewaga kiiremalt ligineb. Igapäew kuuleme uusi masselisi välja astumisi, uusi kottu põrkamisi rõhutate ja rõhujate wahel. See on wana mädanenud kapitalistilise korra kunni juurteni wärisema pannud. Ta on ta wiimasesse surma krampidesse surnud. Oma hirmsas wihhas katsub wiimane uut pääsemise teed välja leida. Magn uppuja õle kõrrest kinni haarates, nii püiab maailma juur kapital oma olemas olemiseks uut wõimalust otsida.

Selleks näeb ta ainult üht wõimalust, see on oma wihajemat waenlast Wene tööstiste waltitust ära häwitada. Ta tahab uut sõda uut were walamisi, ta tahab tööstiste weres oma hirmsat wihha kustutada, et weel pilguts katjufiku ja piitja abil oma wõimu maitsma panna.

Selle vastu peab maailma proletariaat walmel olema, ta peab Wene tööstistega ühise wäerinna looma ja lõppu tegema were töö tarwatustele.

Isääranis meie piirirahwad, keda meie waltitewad klassid ja sotjid-äraandjad oma de jure tunnustamise nõutamisega kui kurabile on müünud. Meie peame teadma et need wale ja laimu jutud nõukogude Wenemaa tungimisest oma naabrite peale, ainult wale ja pettus on mille warju all maailma kodanlus põhjusti otsib, oma uut tarwatsetud wägistamise tööd Wene tööstiste juures alata.

Ilma wäsimata peame meie oma jõudu sellets koondama, et tähtsal filmapilgul oma wägistajatega kes meid uuele were walamistele ihutawad, lõppu arwet teha wõiksime.

Wene tööstiste wõit on ta meie wõit! Elagu tööstiste ühistunne!

J. Kallju.

Klassiwahede pehmendamine.

Kui Päts'i waltitus pultki astus, siis leidsid aset ka R. Päts'i kuulsad põhikausead, mis Doonipea looji müüridele üles löödi, „Massi wahede pehmendamine“. — Mis see segane ettekuulutus pidi tähendama, jelle kohta ei õhitud tööstisel mitte põrmugi arusaamist, nimelt: kui Dwiisjoni oma loodiga hoonu nii paremale kui pahemale poole lubas jagada, siis Päts „kudlad küt ainult pahemale poole hakab tarwitama, sest asuwad ju seal, ainult seal need neetud kommunistid, kes alati klasside wahelisest waenust räägawad; kuna kõik Lääne Euroopa kultuuriga õnnistub ajakirjandus „Kaja“ kuni „Soisilalbe

mooraadini" ifka fogu rahwast ja üfsitust seisu-
kohast juttu teeb.

Wimane ütleb ka küll eraforralistel paraa-
bidel (II Internationaali kongressi kofku astu-
misel, ehk mõne tuntuu fofjalisti furma puhul)
mõne sõna klassi tulude wastoludest, kuid kirjab
alati „puht — maieftektififelt“ kõrgufelt juurde
et see kangeliki meil, Gestic ei mafta, meil on
ifka üks kari ja üks karjane. —

Päis on mees kes mitte üfki sõna — kõlfse
ei tee, waid neid ka tegudeks muudab, feda
peame weel kord arwustama.

Efimine fannu nende wahede pehmenamifeks
astuti 30. jaanuaril, kui kontfert (mitte kontfert
— miiting) töblifste majas ära lõpetati, punane
lipp „soomufena“ kaasa wiidi, ja töblifstemaja
uflele afetati politifeinifud, kes fuis rahwale (ei
tea kas ülemufe käful, wõi oma hoolufefst) sele-
tafid, et nemad olla fiin „fekretdärid ja efime-
hea.“ nii et töblifef endid nende ametitega wae-
wata ei pruugi.

Järgmine fannu oli feftnädalal, 2 weeb. kus
Möelätöblifste ametiühifufe kofoolel ära keelati,
ja linna komandandi luba, Ü.-G. Noorproletaar-
laste ühingu muufikalife ja näitelife ringi kofo-
oleku pidamifeks annuleeriti.

Pange tähele felfimehed! — ka muufika ja
näitelifunif on kodanline monopol, ka nende are-
damifeks ei tohi kofku tulla, ka see on riigi alus-
tugede õonestamine.“

Kuid see kõik on wähe, et töblifstele afjata
majas käimifst, kofooleku-luba mitte faamise jä-
relwaatamifeks ära hoida, jäeti ufhele politifeinif,
kes lahfeft teatas, et „maja on fimm“. Üigu-
taw pilt klassiwahede pehmenamifefst. Eks?

Kuid herrade jüda ei jäänud fiiski rahule,
olugi et teade oli et mingifugufst kofoolekut ei
ole, ja keegi majasfe fiffe ei pääfe; õhtu kella
7 paiku fõitif weel üks auto täis mundris her-
rafid töblifstemaja ette, tuhnis kõil nurgad läbi,
ja wiis falga noori felfifilifst; kel ifikutunnifstust
kaafas ei juhtunud olema, politifei jaoftkonda
„ifiku kindlafstegemifeks. Küllab wifst nende feaft
Kringifepa wõi Wackmann'i ofiti.

Kes kardab see muutub närwififeks, ja neid
wiimafefid tormijookfe töblifstemaja peale ei faa
feletada muu, kui äärmife närwififufega, fiin ei
ole enam kindel käpi. Nii peljab waimuhaige
rufifraga hallufufinatfiooni enefefst eemale. Kas
wõib terve mõiftufega inimene mõne ametiühif-
fufe wõi kunstifife ringi kofoolekut riigi kututa-
mifeks tembelbada? On kindel et kodanlus wii-
rastufst näeb nagu furija haige woolil.

See on kommuniifmi tont, mis kodanufel
uneraha ei anna, mis ueid ka de jure pühifife-
mife päewal, bankettidelt ära fannib jootfima, et
fifemifst waenlafst tagaofstima hafata.

Töblifstel on aga tähfifaks fe, et herrad õi-
get joont mööda käi ad ja oma wärwi paremi
ne tunda annawad.

See fihis edafi, iga fannu mis kodanlus
klassiwahede „pehmenamifeks“ astub, muudab
klassiwahed terawamaks; muudab nad mõõgats
millega kodanlus kord lõpulifult „pehmenufst“
faab.

Kommunistliku Noorsoo Internationaal.

Kommunistliku Noorsoo Internationaal on
kommunistififude noorte organifatfioonide rah-
wuswaheline ühendus, mis töötawat noortfugu
oma lipu alla koondab ja nende poliitilifst wõit-
lufst juhifb. Olugi, et noorte liitumine juba
waremalt alganud oli, fai ta tugewa tõuke Wene
1905 a. rewolufiooni puhul.

1907. a. afius Stuttgardis efimene rahwus-
waheline fofjalifstififude noorte kongress kofku,
kus ka tegewufe kawa kindlafst määrati. Kuid
see jäi atnult paberile. Nagu igal pool, nii oli
ka fiin fofjaläraandjaid, kes noortfugu oma
„ideoloogia“ folgimilgastefse uputada püüdfid.
Nende poolt feletati, et noortfugu ei tohtawat
poliitilifstefst wõitlufstefst ofa wõtta; see halwada
waimlifst tööd. Nagu kaffid hiiri, nii jälgifid
ja hiilifid ka politifeinifud noorte rewolufiooni-
lifemaid fomme. Paljud noortefst langefid we-
rifse wägifwalla ohwrikst, kaaftegewad olifd felles
weretõõs, ifeäranis Saksamaal ja Helweefias,
„fofjal-äraandlifud noored“! Internationaal
fai rewolufioonilifste noorte weriftamife feft-
punktiks ja fofjaljuudaftele sõbralife läbikäimife
fumbooliks.

Keft mürifewat ilmafõja koleduft, kui fofja-
lifstififud“ organifatfioonid sõjajumalale „hoffi-
anna“ hüüdfid ja tapatirwefst rewolufioonilifste
noorte peadel keerutafid, kufututi 1915. a. uus
kongress Bernis kofku. Siin kaotati paendlus
ja afuti awalikule wõitlufefe maailma kapitali
rööwifõja wastu. Siin kindlufstati fundament
1919 a. kofkufutufutud Noorte Internationaali
kongressife.

Mimetatud kongress peeti ära nowembri kuul
1919. a. Berlinis, kuna politifeinifud kodanlaste
näpunäidetal Zürichis ja Amfterdamis ringi
kohafid.

Berlini kongressil oli efitatud järgmifed 13
maa noorsoo organifatfiooni: Wenenmaa, Saks-
maa, Italia, Hispania, Norra, Rootfimaa,
Poolamaa, Daanimaa, Helweefia, Numeenia,
Auftria, Ungari, Öbuna-Slawi ja mõned teifed.

Mimetatud kongressil wastu wõtetud refo-
lufioonid ei jäänud mitte enam paljaks sõna-
kõlfifust, waid faid raudfeks sõjariifstafst. Ofjus-
tati ühineda täiefti III. kommunistifife Inter-
nationaaliga. Tunnifstati omaks kommunistifife
Internationaali I kongressi ofufefed ja töötati
wõlfja kommunistliku Noorsoo Internationaali
oprogrammi. (Waata Komm. Inter. Nr. 13)

Praegu on Kommunistliku Noorsoo Internatsionaali lipu alla koondunud üle 700,000 noorproletaarlase.

Kõik Berliini kongressi otsused kõnelevad, et Kommunistliku Noorsoo Internatsionaal revolutsioonilises liikumises hüigla osa edendanud on ja võitlema saab kunni kommunismi täieliku võiduni.

Noored teavad ja saavad aru, et kommunistlikes ilmatorras täieline võimalus on end vaimiliselt ja kehaliselt täiendada, kuid selle kätteajamiseks on noorel kui vanal tarvis oma orjastajate vastu avalikule võitlusväljale asuda.

Elagu võitlew noorsugu! A. N.

Noorte-internatsionaali kongress.

25. aprillil 1921 tuleb rahvusvaheline kommunistlike Noorte-internatsionaali kongress millest peale poliitiliste noorteühingute osa võtavad ka need revolutsioonilised majanduslised noorteorganisatsioonid, pühapäevakoolid ja lastegrupid, kes kommunistlike Noorte-internatsionaali programmi omaks tunnustavad.

Selle revolutsioonilise proletaarlase noorsoo üleilmilise kongressi päevakord on N.-S. täideajava komitee poolt järgmiselt kokku seatud:

1. Täideajava komitee aruanne.
2. Maailma poliitiline seisukord.
3. Proletaarlase noorsoo majandusline võitlus:
 - a) Majandusline programm proletariaadi klassivõitluse viimases järgus enne võimu ülevõtmist;
 - b) Selle võitluse kandjad (komm. noorteorganisatsioonid, ametiühijused grupid, õpipoiste ühijused, nende omawaheline seisukord ja vahetorrad).
4. Kommunistiline noorsoo kasvatus:
 - a) Kasvatuse küsimuse peale võimu ülevõtmise koolides, wabrikutes jne.
 - b) Kommunistiline kasvatusetöö kommunistlikes noorteorganisatsioonides enne võimu ülevõtmist;
 - c) Kommunistiline kasvatusetöö lastegrupid ja pühapäevakoolides;
 - d) Lastegrupid rahvusvaheline liitumine ja nende organisatsiooniline vahetord kommunistlike noorsoo organisatsioonidega.
5. Kommunistlike noorteorganisatsioonide agitatsioonimeetodid:
 - a) töötuse tööliliste noorsoo hulgas;
 - b) talupoegade noorsoo hulgas;
 - c) kooliõpilaste ja ülikooli noorsoo hulgas;
 - d) ajumaade rahwaste hulgas.

6. Kommunistlike noorteorganisatsioonide antimilitaristiline taktika.

7. Kommunistiline Noorte-Internatsionaal ja revolutsioonilised rahvuslised noorsooühingud (Suudi, Siri).

8. Kommunistlike noorteühingute vahetord kommunistlike parteidega ja Kommunistlike Internatsionaaliga.

9. Põhikiri (statuutide) muutmise ettepanekud.

10. Organisaatorlikud küsimused:

a) Abisekretariaatide ja nende vahetorra küsimus täideajava komitee suhtes ühelt poolt ja erimaade organisatsioonide suhtes teiselt.

b) Noorte-Internatsionaali hääletandja, selle väljjaandmine ja laialilaotamine kõigil maadel ja keeltel;

c) Rahvusvaheline kirjastus.

d) Rahvusvaheline väljannete laialilaotamine jne.

11. Valimised.

12. Mitmesugused asjad. E. E.

Tööliliste elust.

Transporti ühing.

Sadamas on asutamisel transporti ühing, et töölilistel arusaadaw oleks, mispärast sõherdune ühing tarvilik, kirjeldan lühidalt seda olukorda mis sadamas walitseb.

Sadama töö seisab peaaesjalikult laewadest väljasisse laadimisest, hobusetranspordist ja tollitaitadesse mahutamisest koos. Seda tööd katsumad mitu kaubakontori oma wõimfonda saada, üffitub suuremad neist kaubajuntidest oleksid: Galnbäck, Pitta ja pojad, Stude, Trankmann — peale nende eramaruõõride luusivad seal wabariigi laewasõiduameti etzspeitiitorid.

Kui neil kontoritel läheb torda ühe laewa laadimist oma kätte kiskuda, siis saadawad nad jalamaid oma emisarid täiturule, kes neile seal odawad töõjõudu kauplewad, kellega nad oma wäljalaadimise operatsiooni toimetawad.

Laewasõidu ametil kui riiklisel asutusel töõtab seal ligi 200 töõlist, kait enamiste juhustised sadamatöõlised, näitufeks optandid töõpruudusel wabrikust wälja paistatud töõlised ja palju wargapoisja kes sellepärast seal töõtawad, et warastada, jeda kinnitawad wiimases suuremad wargused ja kinniwõtmised laewasõidu ameti töõliliste keskel. Need töõlised teewad selle töõ, mis kroonu sisse ja wäljameoks nimetaffe.

Wainitud asutuslega wõistleb sadamatöõliliste ametiühijus oma 500 liikmelise perega. Nagu kõigil teada seisab sadama töõ suuremalt jaolt Wenewõitogude transiit-kauba wäljalaadimises ja transporeerimises, sest 95% sissewewetawast Tallinna kaubast saadetakse nõufogude wenesse.

Et mitte eramorobööriksi lasta venetööliste hulul taskuid täita, on wenenõulogude kaubanduslike esitaja poolt wäljajaadimise töö Sadama tööliste ametiühisuse kui ainuühe tööliste organisatsioonini kätte usaldatud, kes sadamas funktsioneerib. Töötingimised on ametiühisuse liigetel paremad kui teistel seal töötajatel, juba wiimast augusti kuu streigi järele pandi wenenõulogude esitaja poolt palgaminimum 296 marka 88 p. sadamas maksma. Tükitööga teenivad sadamatöölised palju rohkem.

Kui nüüd sadamatööliste ametiühisuse liigetel on kõrgemad päewapalgad, sest neil puudub haifala ijulised Pittat ja pojad, Etude jne. siis peaks kõigil arusaadaw, olema, mäherdune wiha asub herraste rinnus sadamatööliste ametiühisuse kui tööliste organisatsioonini vastu. Sadamas töötab weel kolli artell, selle ülesanne seisab selles et wäljajaadetud kaup tolliata ametlikult jõnaks. Tolliaritellis töötab ligi 100 töölist, arwan et nad selle üle ei pahanda, kui neid töölisteks nimetan, harilikult tuntakse neid „upside“ nime all. Nemad on seadnud endid cessignustatud seifutohale sellepärast et nende liikmed 7000 marka kaotsjoni sisse maksnud, mis neid wastutawaks teeb tolliata kraami kadumise puhul. Wiimasel ajal on nad tööst loobunud, eksploateerivad vähemaid wendaji f. o. palkawad omale tööliji 100 mrf. päewas, kes nende töö teeb, kuna nemad 30.000 m. luns puhast kasu tasku pistawad.

Kõigil on teada et sadamas palju wargusi ette tuleb, nuidugi sellest, et seal terve rida asutusi töötawad. Nüüd on Wene kaubandusline saadik ettepaneku teinud transporti tööd ühe organisatsioonini kätte anda, kellega ta lepingu teeb ja kes kõige eest wastutaw oleks. Seda ettepanekud läbi arutates sadamatööliste, ametiühisus, tolliaritel, sadama wewoorimeeste ühisus otsusele, moodustada neist kolmest organisatsioonist transporti ühing.

Wiimasel sündmusel, mis sadamatööliste ametiühisuses ette tulid, kus sadamatöölised endid oma koosolekul kui sulidebande ülepäid pidasid, nuga dega Am.-Üh. kesknõulogu esitaja kallale tahkijid tormata, sellepärast, et see neile meelde tuletas, endid töölistemajas wiisakamalt ülenal pidada. Et nad alati töölistemajas riidlewad, otsustas Kesknõulogu neid ühel häälel Kesknõulogust wälja heita. Praegune sadamatööliste ametiühisus seisab peaaegjalikult wargapõistest ja nadifacilest loos, kes töölistekassasi organisatsioonini klassiwoitlust talistab. Neid häbitawaid tegusid arwesse wõttes, on otsustatud uut Sadamatööliste ametiühisust organiseerida. Sinna registreeritakse eeskätt endiseid auksaid sadamatöölisi, selle spetsiaalsus on töö ja wõitlus, aga mitte wargus. Peale nende wõetakse sinna töötööliji teise ametiühisuse koowitustel wastu.

Uue Sadamatööliste Am.-Üh. põhjuskiri on kinnitamisel.

Mis sunnib meid uut Sadamatööliste Am.-Üh. looma? Nimelt on praktika äranäidanud et selle kaaside bandega on wõimata tööd teha, mille eest tööliste organisatsioon ise peab wastutama. Sõnadega ei jõua seal keegi warguse tauid wastu wõidelda, wõimetu on ka politsei, kes nendega kes warguse suhtes alati ühineb. Riiklikult jaat tasub ühinemise kõigiti ära. Nüüd sellega kui meie selle pande sadamast wälja tõrjume, töö juurest kõrwaldame lähed meil torda wargustele piiri panna. Oletame, et mõni ütleb: miks ei hääletada neid ühisusest wälja? Kuibas on see wõimalik, kui ühisuses 500-st liikmest 350 elukutselised wargad on, kes alati oma poiste au eest seisawad. Tahetatse kedagiti wälja heita, wõetakse: kes julgeb Jüri wastu käe ülesse tõsta, kurabi pihta, wastame järele kes tahab tera ribide wahel saada? Keegi et tösta kätt üles, teawad, et koosoleku saaliti wäljamimmes kukub 10-tollise pussi oja. Nüüd aga kui ühisus asutatud, kes tolliaritelli ja woorimeeste ühisusega liitub ja leping tehakse, nõulogude kaubanduslike esitajaga, sureb endine sadamatööliste am. üh. automaatselt wälja üks oja ausaid tööliji lähed üle, teine oja — pussikangelased peawad suuretee äärde teekäijate kõriji läbilõikama minema, sest sadamas nad tööd enam ei saa.

Ja selles ei ole keegi muu süüdi, kui nad ise!

Transporti ühingu põhjuskiri on wäljatöötatud ja walitsusele kinnitamiseks ettepanud. Transporti ühing saab esialgul midagi artelli taolist olema, sest temal tuleb kaotsjoni sisse maksta, mis, garanteerib kaupasi kadumise puhul. Selle summa peab ta oma liigete käest sisse kaspeerima, kuid põhjuskirjas on mäherdune punkt mis kaotsjoni summa puhtast-kasust ära taotub ja lõpuks kujuneb temast puhta proletaarline organisatsioon.

Uue organisatsioonil saab esialgul wisa wõitlus igasuguste kaubajuntibega ja kaagide paudega olema, kes endid sadama peremeesteks peawad. See et nõulogude transiitkauba transportimine saab Tallinnas suurenema, hõlbustab seda wõitlust, ning loota on et need kaubakontorid ja kaagid iseenesest wälja surewad.

Edaspidi kui transporti ühingu põhjuskiri kinnitatud, peatan weel selle küsimuse juures pikemalt.

M.

Alla meie ei wannu.

Sga sadamatchaste streikivate tööliste koosolek wõtab otsuse wastu: streik, streik ja streik. Sga päewaga muutub tööliste meeleolu lõbusamaks, sest kõige arusaamatum tööline teab, et

walitus warsti on sunnitud järele andma. See otsus on kõigile töölisele arusaadav, sest streiki lõpetada, tähendab eueste seljast meelega nähtafi nälgidada lasta.

Prægusfel momendil jaame meie turnajate häbematupe peale ainult nälginisega wastata.

Selttimehed, pange tähele, kuidas kodanlus wiimasel ajal pidustab, priiskab ja prassib. Kõik kohwimajad, restoraanid on täidetud igat liiki töüsikutega mitmesuguses suuruses. Iga laetud laud watsjab kümneid tuhandeid, selle kalliduse peale waatamata on laudad laetud. Neil, kes seda lõbu omale pakkuda wõtwad, on tuhandeid. Walitus paneb kõiki sorti juubelisi toime, wõetakse wahuwinnaga liiduriikide pealikuid wastu. Üks juoming, juoming alati, ei tarka päewa üalgi. Tõusjeb küsimus, kust kodanlus selle rikkuse pärinud? See on meie tööwili, meie higi ja waew! Töölisklassi kanda jääwad nende „ballide“ heats wäljaantud miljonid.

Selle eest saawad „tohtupriistawid“ hooft kandina, et tulumaksud täpipealt maksetud oleks. Ei siin jäeta pennigi alla, sest herrade poolt wäljamaksetud miljonid peawad teist teed mööda tagasi tulema. Sadamatehaste nälginud töölise nõudmisi täita, jumal hoidku, kriiskawad rahawürstid, see on kuritegu kapitali wastu. Kodanlised ajakirjanituid krookurwad kui konnaid kusagil haigewas rahas, — oma ajalehede weergudel. Kõik on selleks sihitud, et töölise solidaarsust lõhkuda, et neid waos hoida kui künihärgi. „Waba Maas“ kirjutab teegi —son— ametnikka ei mõeldagi lahtilasta. Kust pagan neid weel peab lahtilastama, kas sellest ei ole küllalt kui nad warawast wälja pükseeriti. Teine asi on see, kui wabritu ülem diktator Johanson oma naist ei mõtle warawa taha heita.

Töölised kirjewad, tööd ei ole, aga hoikotti all olewate laewade remonteerimine arwatakse heats Saksamaal teha. — See fakt näitab seda, et walitus Eesti riigi töölisi ei tunne, wõi seisab see raha kurgiga ühenduses, wiist on Saksamaal odawam kui Eestimarl? Eodame et walitus „Wafaga“ kaugele ei jõua sõita, sest ka Saksamaal on töölisi, kes Eesti töölise eest näljapennisiid arastikuma ei hakka. Selttimehed! Meie nõuame tööd, et endi hingesiid näljapennidega sees hoida.

Meie ratus kätel on õigus tööd saada, sellepärast hüüame: maha lokout! Mitte üksi sadamatehastes ei tee walitus lokouti, waid ka autoturris. Maha lokout ei tähenda seda, et meie herrade ees lõmmitama peakime. Meie nõuame tööd, kuid mitte enim, kui meie ülesseatud nõudmised täidetud. Streikijate toetusels on 262,206 mt. 45 p. koku korjatud. Abisummad ei ole suured, kuid surmatõbe jaame sellega eemale tõrjuda. Wabritu walitus andis omalt

poolt ka streigi toetamisels — saamata jäänud riidewarustuse raha 1500—2000 mt. kätte.

Ragu näha, ei taha walitus töölise nõudmistele enne wastu tulla, kui remonti tarwitawad laewad Saksamaa wõi Soome lõbusõidust tagasi jõuawad. Streikijad selttimehed! ajage näljast kokkukuimunud riind wälja, tõstke longus pea ülesse. Julgelt edasi, alla meie ei wanu. M.

Kiri trellide tagant.

Äänud aasta nowembris ilmus kirjatüft „R. S.“ „Appi hüüe elawate haua kambriist“ mis meie „demokraatlise“ wabariigi wangimajade wägiwallast pilti pakkus. Tagajärg oli itka see, et kanna nurisemata wägistajate wägimalka.

Nowembri kuus wiidi meid Wene uulitsa „haua kambriist“ Watarei „elajatemajasje“ üle. Olgugi et wõimata on seda häda ja wiletsust kirjeldada mida meie siin läbi peame elama ja kui põlastamise wääriliselt meiega ümber käiakse, toome siin jüst paar näitust meie „elajatemaja“ siisemisest elust.

Toitlus on siin ära rääkimata wilets nii et pea wõimata on pikemad aega elu sees hoida. Mõnikord tuuakse toit mis täieste söögiks kõlbmata. Kartulid mis täiesti mädanenud eht külma wõetud on.

Kui sellest wangimaja ülemale eht tema abile teatame, käsiib see sõnitud, sest muuks ei wõi teda nimetada, ennem ära süüa siis saawat paremat.

Kui teegi julgeb tähendada et see sõnitl söögiks täieste kõlbmata on, kirjutakse ja sõinatakse siind kõige alatumate sõnadega. Iseäranes elajalil on wanem tunnimees Koode, wana tsuari aegne timukas, see kirjendab käsi wehkides: „Mis sa kurat norid, see sõnit on teile kuraditele hea küllalt. Kas sa kurat tahad tartja minna? Meid ja selle sarnaseid terwitusi kuuled sa alati, ja wäheha asja pärast.“

Mitjama puudub igasugused nõud eht panipait kus sedagi toidu natusest mis wäljast siise tuuakse mädanemise eest wõiks hoida. Ennem oli wõimalus seda aktuale panna, nüüd on aga ka see keelatud ja „wangimaja kõrgus“ lubab wälja wifata.

Mitjama piuitakse iga asja eht juhtumist kas atna ruudu karki minekut eht muud sellesarnast poliitika wangide süüks ajada ja sagedasti on ka karistus enne täes kui asi selgub, et karistuse alune täiesti ilma süüta oli.

Sul wõetakse riided eht jalandud ära ja antakse wanad nürud asemele. Kui selle üle oma nurinad awaldad, siis sõimatakse eht peffetalksi siind läbi, ja saadetakse weel lõpuks kartja.

Minute abinõu on nälja streik, mis aga igasuguse lihenduse wälise ilmaga ära leitab ja seega sind täiesti elawalt handa matab.

Bere pifarab kipuwad filmi, selle wõimetu seisukorra ja alatu wägistanise juures, mis meie poliitika wangide juures forda saadetakse.

Watarei wangimaja wangid.

Tsellulose wabriku töölise üleüldine koosolek 28. jaan. s. a.

Tähtsamaks päewakorra punktiks olid palga, küsimus ülemni töö eest ja warustuse küsimus.

Wabriku wanemate aruanne kuuldes, kus nimetatud wabriku töölise ületunni töö eest millest laskusjappad sija saadik 100% liisa rahas olid nõudnud nüüd aga wabriku walitsuse poolt töökaitsekommissaari kaudu ettepanek tehtud jeda warustuse näol wälja wõtta. Peale selle otjusstati põhipalga warustus mis raha palga kõrwa tuleb, wälja nõuda.

Warustuse küsimuses nimelt puude asjus mille hinda wabriku walitsus 100 m. pealt 1000 mr. sülb oli tõstnud otjusstati nõuda 6 mr. päewa peale liisa, 1 jaanuarist peale alates. Sõpüks arutati Töölisemaja küsimust ja wõeti järgmised protesti resolutsioonid wastu:

Tsellulose wabriku üleüldine koosolek protesteerib waljuste Töö- ja Hoolekandeministeeriumi otjuse wastu, kuna see otjus töölise organisatsioonid asutokhast ilma jättab ja niiwilsi töölise ühinemise wõimataks teeb.

2) Koosolek nõuab et Töölisemaja tema sees asuwate organisatsioonide tarwitada edasi jääks.

3) Koosolek wolitab ja kohustab Tall. ametiüh. Keskudukogu juhatusst ses suhtes walitsuse ees kõiki tarwilikta samme astuma.

Peale selle kohustab koosolek Riigikogu Kommunistlikst töölise rühma ja Sfeiswra Sots. partei Riigikogu rühma, riigikogule rutulist seaduse eelnõu ettepanema, et Töölisemaja Saenu-pangalt wõõrandataks.

Kirjatoimetaja: Lauristein.

Wäljawõtte Tall. Kiutöölise ametiühisuse järjekorralise koosoleku protokollist 31. jaan. 1921.

Seltulewa linnawalimise küsimust harutates soowitas koosolek selleks kihutuse tööd teha, et ametiühisused linnawalimistest osa wõtaksid.

Harutuse alla tuleb ka Töölisemaja ja küsimus Keskudukogu saadiku aruande järele on Tööministeerium Töölisemaja otjustanud Saenu-

Hoju pangale tagasti anda, ja sellega töölise-organisatsioonid ilma peawarjuta jätta. Koosolek wõtab järgmise resolutsiooni wastu;

Tall. Kiutöölise ametiüh. järjekorraline koosolek 31. jaan. 1921 awaldaab W. Walitsusele kõigewaljumat protesti, Töö- ja Hoolekande ministeeriumi otjuse wastu, ja nõuab et W. Walitsus Töö- ja Hoolekande ministeeriumi otjuse Töölisemaja rekwisitsiooni suhtes tühjaks tunnistataks.

Sellega näitab walitsus terwele ilmale, et Eesti on wabariik, kes esimeseks oma ülesandeks töölise organisatsioonide allasurumine on walitud. Seda tunnistab wiimane Töö- ja Hoolekande ministeeriumi otjus Töölisemaja asjus.

Koosoleku juhataja S. Jakobson.

Kohtlast.

Kohalike mõisa maa jagamisele oli peale hallparunite ja maataameeste ka trobifond sõdurid ilmunud.

Sõdurid, jeda kofku 28 kohale oli tulnud tegid lühikese otjuse, nimelt et nemad mõisa terweni oma kätte harida wõtawad ja sellega kaafas käiwad kasud ja kahjud enda wahel ära jaotawad

Sellega ei olnud kohased hallparunid rahul ja hakkasid maatahtjaid klaskidesse jagama, mille järke siis hallparunid esimise ja sõdurid teise õiguslisteks maasaajateks said nimetatud.

Arusaades et see maajagamine, nagu kunagi ainult kommeti mäng on, millega töbrakhast ninapidi weetakse, astus üks sõduritest sütitawa kõnega, üles, jeda tegerult paljastama. Ta näitas ära et sellesarnasest kommeti mängust ainult üks tee wälja on, see on wene töölise eestujul tallitada. Ta soowitas mõisad rahwa omanduseks, ja ise oma töö eest täielist palga wälja wõtta. Ta lõpetas oma kõnet oma täelise rewolutsionilises waimustuses teades et tähendatud lugu mõnegi sügawamale järele mõtlemisele ja õigele arusaamisele saab tooma. Wõlki.

Narwast.

Kriisis on ka siin tööstuse asutuste ussed peaaegu täiesti kinni sulunud, töötawad weel ainult wabrikute üksitub jaostonnad, ja ka mitte iga nädal.

Peale Kiutöölise ametiühisuse puuduwad siin igasugused teised ametiühisused. Olgugi et mõned ärksamad töölised nimetatud ametiühisust üle-Narwaliseks ametiühisuseks tahtsiwad munta, on ta kunni käesolewa ajani iflagi ainult rääkimiseks jäänud.

Ametiühjus võttis oma nimekirjaga ka linna volikogu valimistest osa ja valimiste tagajärgeid võime järeldada et ka Narva tööliste teadvad kelle waetausile nad omad hääled paigutavad.

Narva tööline vaatamata selle peale, et tal veel liig selged pildid kodanuse were tööst filma ees, et jää oma klassi wendadest maha, waid loonab oma jõudu uuele wõitlusele oma wabaduse eest. Ta teab ja mäletab neid were-tööst Kreenhelmi turba rabas, kus inimese lehad puruks pekseti ja ära lõhuti.

Ta on kuulnud hommitul tuute sata sõjimal, et timukad on oma ohwirile ühe uue juure lisanud kellest timukate kätel rippuvad riided ja saapad tunnistust annavad.

Tööline — ohwer puhkab mullas ja tema timukas röömustab omandatud saagi — ohwri riiete üle. Selttimehed Narva töölistes jeda ei tohi enam lasta sündida, et sinu ärksamaid klassimeendi timukate läbi tappalawale weetakse.

Minewiku mälestused ja olewiku hirmutused peawad sind kahelordje jõuga tegemisele kutsuma. Ära üles oma unest! Wabasta sest osawõtmatuselt; loonda oma jõudu itta enam oma ametiühjusesse, see on: oma wõitluse liinile sinu orjastajate vastu! Tunne oma kohustust oma langenuid wendade vastu, kes ilma kartmata sinu ja kõige töölisteklassi kasude eest wõideldes timukate ohwrits langesid.

Ainult wõideldes wõime meie wõidule jõuda, sellepärast selttimehed Narwalased sirutage oma kaaswõitlejatele — töölistele kätte ja astuge ametiühjuse liikmeks et loonduda oma jõudu orjastajate vastu wõitlemiseks. **Wolli.**

Riidaku mõisa jagamine.

Möödaläinud kewadel jagati Harjumaaal Riidaku mõis ära. Suurem osa mõisa maast anti rikka taluomanikule, kellel enne juba suured kohad mõisa piiride kõrwal olid. Suure seltskondaste järgi said ka paar maatameest „kroonu armust“ nagu kohaline kroonumaade jagaja Meindof armastas ütelda, omale kodu kolde. Nimetatud asunituledele anti kroonu poolt lehm ja hobune ilma maksuta tarwitada, kuid juba umbes kuu aega hiljem anti wali käff, nimetatud loomade hind wälja maksta, wastasel korral ootab asuniku wali karistus. Mitme kortse nõudmise ja ahwartuste peale, olid asunitud sunnitud sugulaste ja tutawate abi peale toetades loomade hinna ära maksuma.

Sellepeale vaatamata, et hommitust õhtuni kõigest jõust sai töötatud, et aga sisjetuleku hallitat kuskil ei olnud, langesid asunitud äärmiselt kriitikalisesse seisukorda.

Kuid asi ei lõppenud veel sellega, möödaläinud sügisel teatati asunitulele, et mõisamaa

saab uueste jagatud ja esimise õiguslisteks maa faajatets, saawad sõdurid nimetatud. Näes olewa aasta jaanuaris anti kuulutuste läbi teada, et nimelt see maa mis maatameestele oli annetatud, uuesti jagamise teel sõduritele saab antud, kuna hallparunid kellel ennem maad olid, oma juurde tulnud saaki rahuga edasi pidada wõiwad.

Mii on siis maatameestel kõige ta waewa ja töö peale vaatamata ja waadates selle peale kuidas wiimased majandusliselt nimetatud maa läbi veel raskemasse seisukorda langesid ainult üks tee üle jäänud see on hallparunite orjaks hakkata.

See lugu on jälle terawaks näitujeks kuidas Eestis kroonu maajagamist tallitakse ja misjulgust pime sitta mängu sellega mängitakse.

Selttimehed! maatamehed kes teie kroonu maajagamisest palju ootate teadke, et see ainult trit on millele abi teid veel wiimase idini wälja kurnatakse.

Kõige selle töösiis jääb meil ainult üks tee, see on endid hästi korraldatud maatööliste ametiühjusesse organiseerida ja ühise organiseeritud jõuga, nende kommeti mängude vastu wäljaastuda. **Sorte.**

Sõnake wabariigi nuuskuridele.

Mitmel korral olen ma selttimeestest kuulnud kaebdust nende sõõbitute — walitsuse auhikmete, — nuuskuride truualamliste teenistuse üle: kuid itta ja jälle ei lasse need haqitjad meid waitida. Alles hiljuti lugesime „Rõhutate Häälst“ kellegi selttimehe kirja, kuba üks nimetatud „aumeestest“ temalt meie häälekandja „Rõhutate Häälle“ nrb. ära wiinud, hoolimata selttimehe selletusest: et nimetatud leht walitsuse poolt täiesti lubatud on.

Gelmine juhtumine oli maal, ja sellepärast wõib eht politseiniku kirjaoskamatuse tarwesse wõtta: kuid nüüd juhtus see sama lugu Pealinna — Tallinnas. Kusagil, (koha jättan praegust awaldamata) andis keegi lapsutene „Rõhutate Häälst“ oma tutawale lugeda, mis nuuskurite filma paistis. Sõnalausemata libises see leht paatri taskuse ilma et tajust juttu olets tehtud.

Kahjatsen et omaist ilma jään, sest iga meie häälekandja muresemine maksab tükk orja waewat kuna aga nendel jesuittidel jeda raha pahna iga palgatõõrja piinamisel ning nende kodutolde läbiotsimistele kamaluga mõõdetakse — na were hinnaks. Kahjatsen, ja soowitan nendele „Rõhutate Häälle“ tallituse poole pöörata eht selttimehed annawad mõne wana numbri hinna alanusega, siis wõikside ka jeda wäljaleida, kas leht lubatud, eht mitte. Kuid ärge riisuge lubamata waeste inimeste, käest, nende rahaga ostenud kirjandust. **Üks töõrja laps.**

Tartust.

Miks just nii, kuid tõsi on, et Tartu ametiühisuste kesknõukogu kurnajate poolt riistule alla võeti. Kas see peab seda tähendama, et tööliste organisatsioonide rüüstamine peab Tartust alguse saama ja sealt terve maa ära lagastama, või valmistavad Tartu mustad kaarnad Tallinnlastele pinda — rüüstamiseks?! Dotame. Kuid kodanluse male peale võime vastata, et Tartu tööliised veel tundi ega päeva pole kindlaks määranud, millal kurnajate vägivallale tööliste üle lõppu teha, see päev läheneb müidugi. Soisid, kui truid koerad, juba rahustavad teid, herrad kurnajad, et Tartu tööliised ikka seda otjust pole teinud, mis teie luuletasite, seal olla (kesknõukogus) küll mõned „poolearuga tööliised“, kuid pruugib neid siis karta. Ja tõeste kodanlus enam ei tarda, patrullid, mis paar päeva mititfel hulkusid, on nüüd ära võetud. „Häd o!“ jõudis mööda.

Nüüd aga paar sõna sellest, kuidas Tartu tööliised kesknõukogust „lahku“ lõhvavad.

Telefoni wabriku tööliste juures käib üks kirjutaja herra juba ammuagi agarat kihutustööd tegemas, kus ta soovitab: lödge kesknõukogust lahki, siis pannakse teile palga juure, rohkem veel kui kesknõukogu teile seda nõuab. Tööliste auks pean ütlemä, ei ole see herra omale veel kuigi palju poolehoidjaid leidnud. Kuid siis võeti teised abindud tarvitusele. Kurnajal on nüüd endise wanafõna asemel, kus häda kõige juurem, seal fots kõige lähem. Kii ta meil Tartus.

Telefoni wabrikus waliti endine tööliste waneim jm. Tallmeister teist korda waneimaks, aga

töökaitse komisjar (fots müidugi) „seletas“ walmisfed mitte seaduslikuks. Walimisest olla osa wõtnud nimelt kolm alaealist töölist, mis põhikirja järele ei olewat lubatud.

Ümberwalimisest määrati koutori poolt kandidaatiks teegi Rääril (fots) ja selle saapawikfija walmisfets ilmuifid fõit kirjutaja herrad ja wabrikuomanikud (aktfionäärifd). Müidugi jääb see töökaitse komisjari teada, kas see põhikirja järele lubatud on, et aktfionäärifd ühes töölistega tööliste õiguste ja kasude kaitfjaid walmiwad. Peab tõesti inestama, et Rääril, kes fiiamaale ametiühifuse liigegi ei olnud ja üleüldse ametiühifust eitab, seletades, et need ei anna müidugi, ainult peame herrade käest kõite paluma.

Kuidas see fabaratt tööliste kasufi wõib kaitsta, wõi tahab ta ainult „paluda“? Dieta teeb kesknõukogu, kui niifuguseid tallalakkujaid tööliste peresse wastu ei wõta. Seda kuulda faades ähwardas see wärste tööliste „wanem“, et mina lähen ühes „oma“ töölistega kesknõukogust ära. Kodanlifed lehed puhufid sellest teatest elewandi, et Tartu tööliised lõhvavad kesknõukogust „lahku“ ja ühinewad fõitfide internatfionaalfiga, oleks pibanud nad juure lifama.

Kuidas wõib fots Rääril kesknõukogust „lahku“ lüüa, kui ta finna ei kuulugi ja kust wõtab fots häbematusse tööliste nimel rääkida?

Wieie tööliste fõhus on aegfasti nende heradele fuuforw pähe panna ja kodanlifse promofatfiooni peale wastata lugewama ühifitundega. Kui kaupamehed tahawad töölistele uut aadrlasfmitist walmistada, siis ärge nad pärast ife kahetfegu, kui tööliised neile kupufarwe fõhu peale panewad ja wiimse raswa raafufese sealt wälja kupatawad. —lt

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu

korraldab

Pühapäewal, 6. weebuaril f. a.

Pidu-õhtu

„Walwaja“ ruumides. W. Pärnu mt. 31.

Ge st a w a :

1. Muufika.
 2. Näitemäng „JEAN-ROUL.“
 3. Deklamatfioon.
- Märkfide müüf.

Algus kell 6 õhtu, lõpp kell 1 õffel.
Tall. ametiüh. Kesknõuk. juhatus.

Wastutaw toimetaja: Jüri Liwas.

Eelteade.

Tall. Puntööliste ametiüh. paneb pühapäewal 13. weebr. f. a. „Walwajas“ W. Pärnu maantel nr. 31. **Pidu-õhtu** puudust lannatavate ühifuse liikmete toetamifeks toime. Palume kõiki laastundlika, nimetatud pidu-õhtul mitte puududa. **Pidutoimefond.**

Teadaanne.

Müürivahse tän. Nr. 20-a asuwa tööliste trükitõja ofaiühifuse ofanikude **peafõsoolef** peetakse ära reedel, 11. weebuaril kell 6 õhtul, S. Karja tän. 18.

Kõikfide liigete ilmunime tingimata tarwilik. Korraldaja komisjooñ.

Wäljaandja:
Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu.

Tallinna Eesti Kari-On. trükkkoda, Pikk tän. 2.